

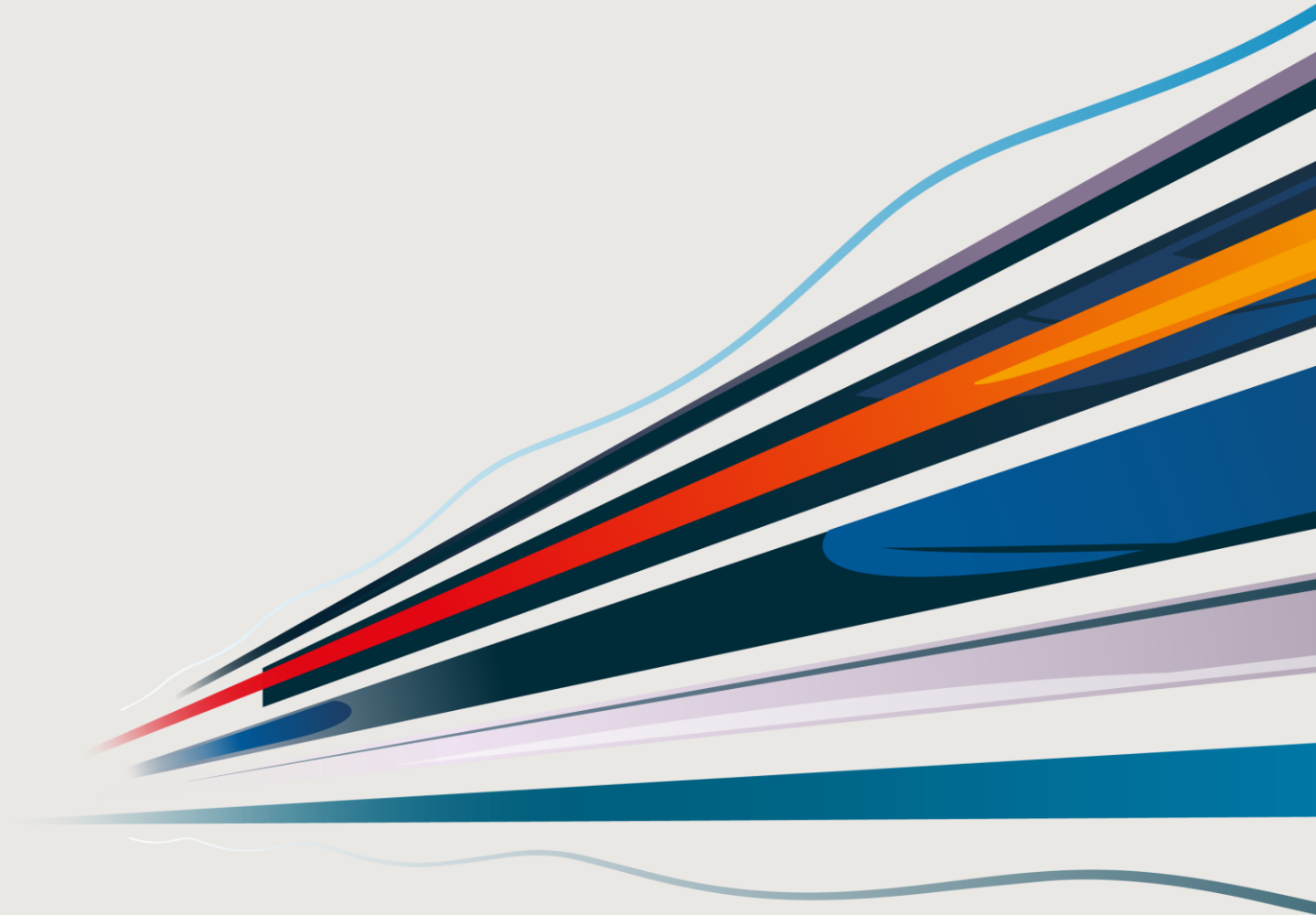

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen

Jørund K Nilsen

KS 15. november 2019

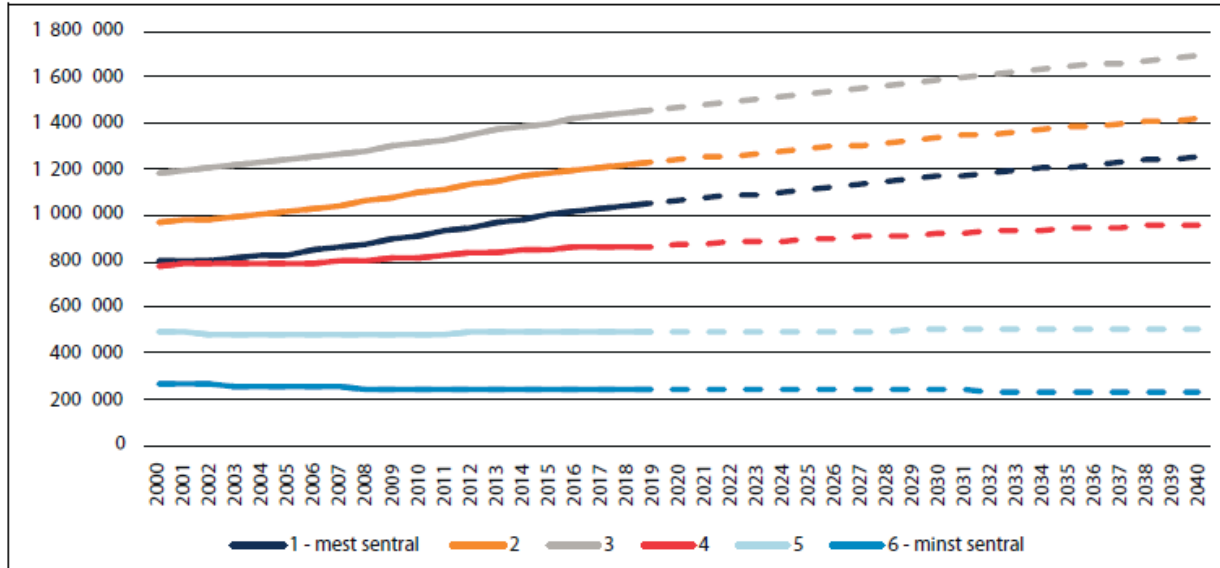

Tre hovedfunn:

1. Det er vekstkraft i distriktene:
 - Naturressurser - folk bor der verdiene skapes
 - Vi har innovative bedrifter, arbeidsplasser og kunnskapsmiljøer i hele landet.
 - Avstand betyr mindre, framtidens arbeidsplasser
2. Risiko for økte regionale forskjeller:
 - Flere eldre og tilgang på gode velferdstjenester
 - Mangel på kompetanse og arbeidskraft
 - Sysselsettingsandelen er for lav
3. Lokal omstillingsevne varierer:
 - Fortsatt mange små kommuner
 - Innovasjon, digitalisering

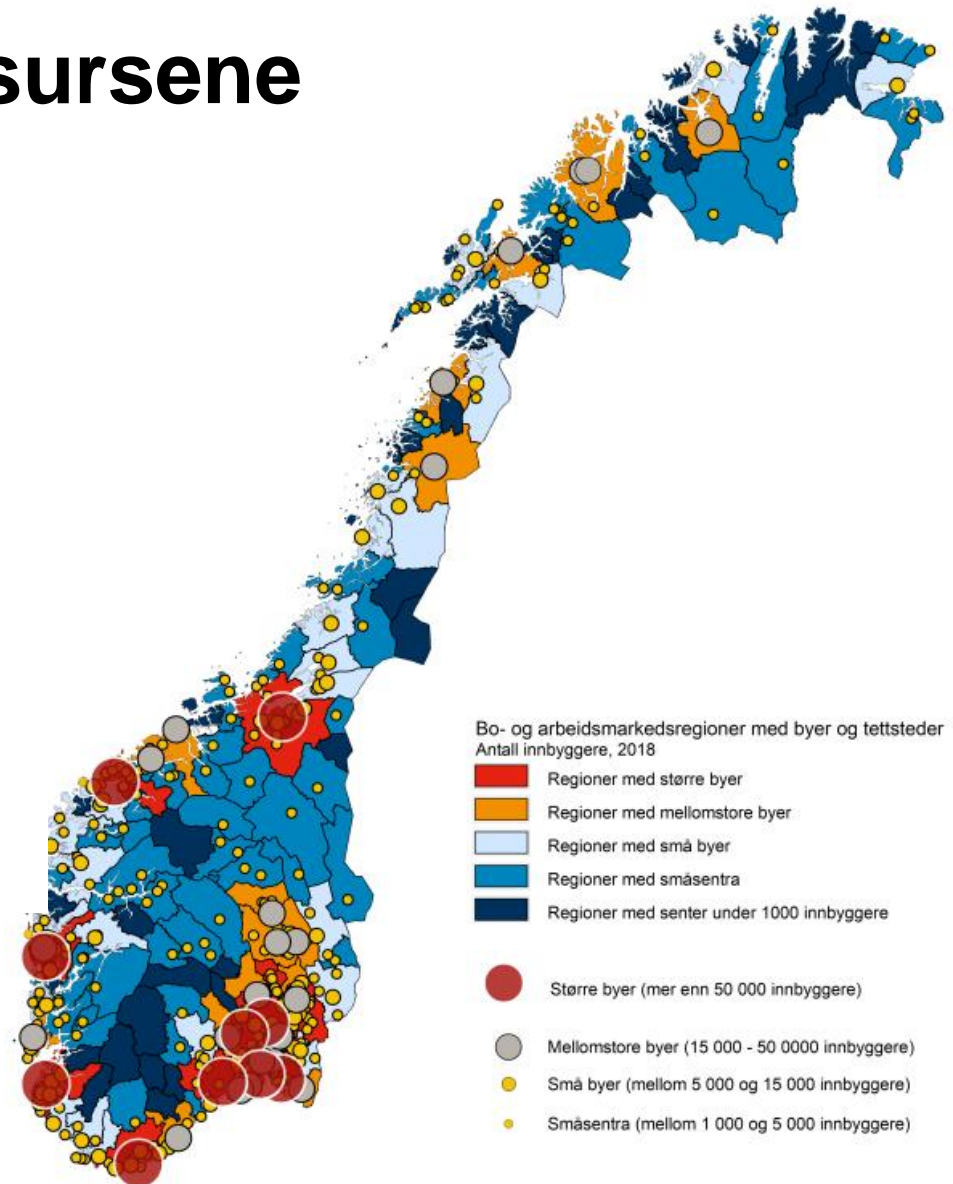

Sterke distrikter – nær ressursene

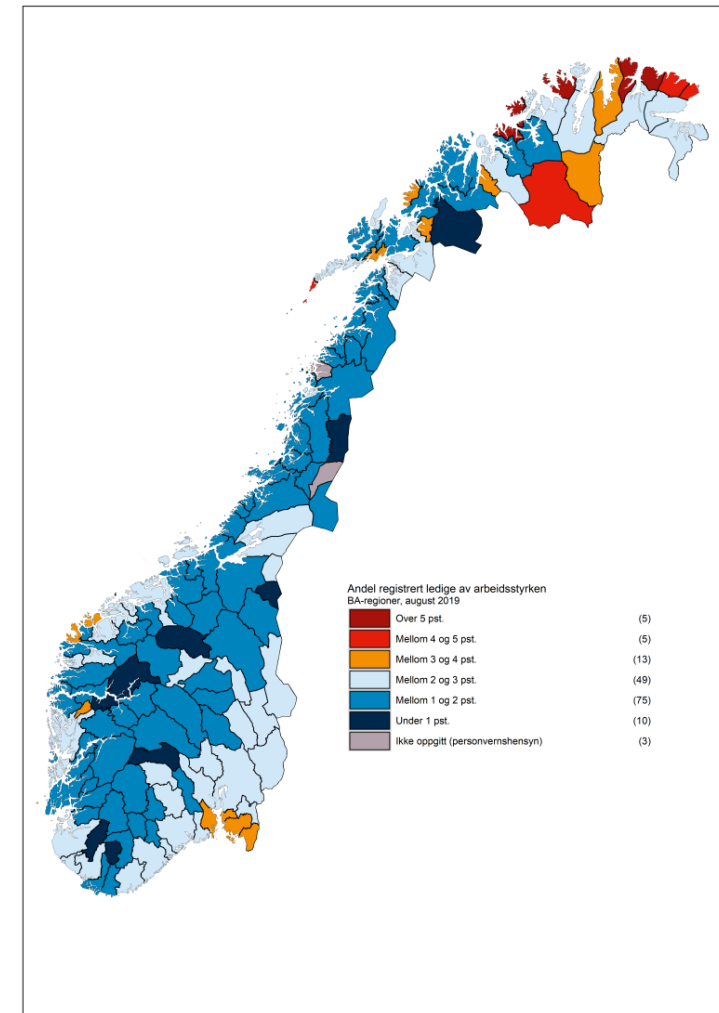
Figur 3.4 Folketall etter sentralitet. Faktisk utvikling 2000–2019 og framskrivinger (SSBs hovedalternativ) 2019–2040

Kilde: SSB. Beregninger: KMD.

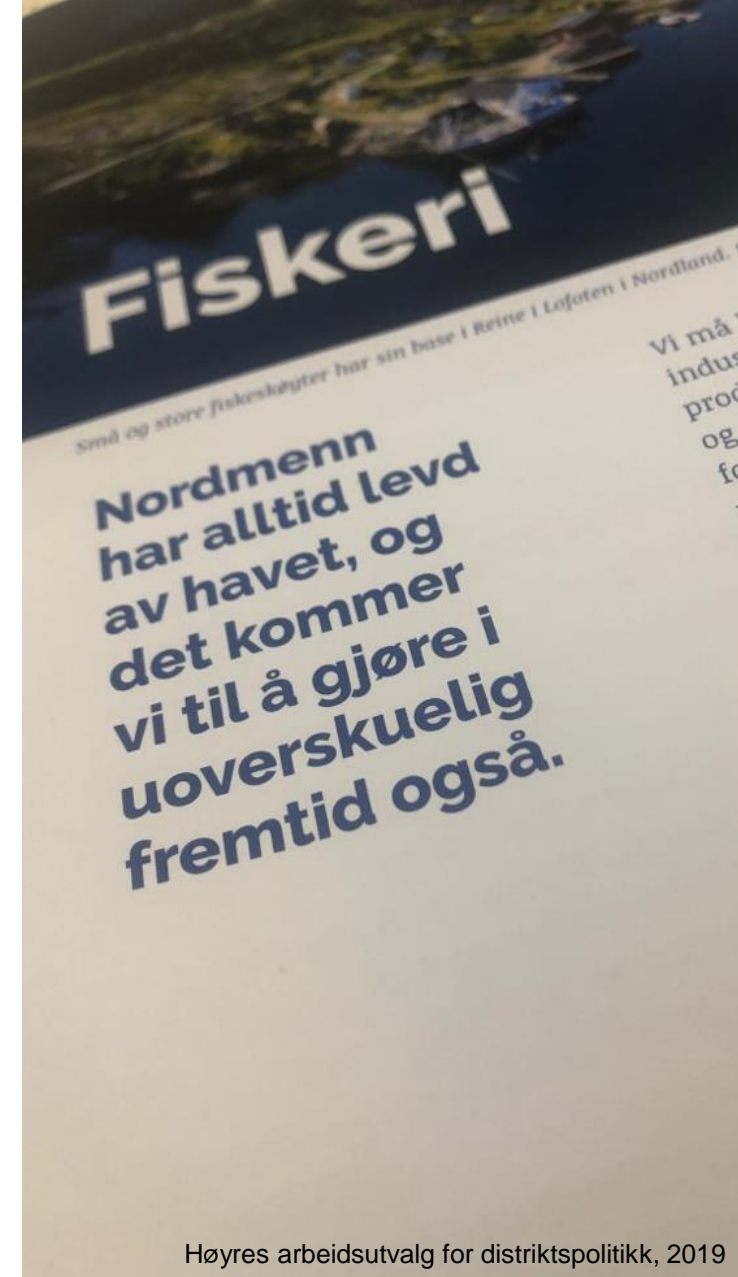
Politikk for vekst og utvikling – som virker

- Tilgangen til indre marked gjennom EØS-avtalen
- Satsning på samferdsel for næring og folk – fører varer til marked og samarbeidspartnere nærmere
- Økt satsing på digital infrastruktur
- Næringsfremmende skatte- og forenklingpolitikk, inkl videreføring av differensiert arbeidsgiveravgift
- Også andre spesielle ordninger rettet mot distriktene videreføres
- Bred forskning- og innovasjonspolitik – virkemidler som kommer distriktsbedrifter til gode

Naturressurser og levende distrikter – som konkurransefortrinn

- Velutviklede næringsmiljøer og lokalsamfunn langs hele kysten
- Bærekraftig utnyttelse av naturressurser må også gi positive ringvirkninger for lokalsamfunnene (Granavolden)
- Styrket dialog mellom stat og region – Havforum

Brandtzæg skal lede distriktsnæringsutvalg

Pressemelding | Dato: 27.09.2019

Svein Richard Brandtzæg skal lede offentlig utvalg om næringslivet i distriktene.

[Forstør bild](#)

Nærings- og fiskeridepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

TEMA

[Kommuner og regioner](#)

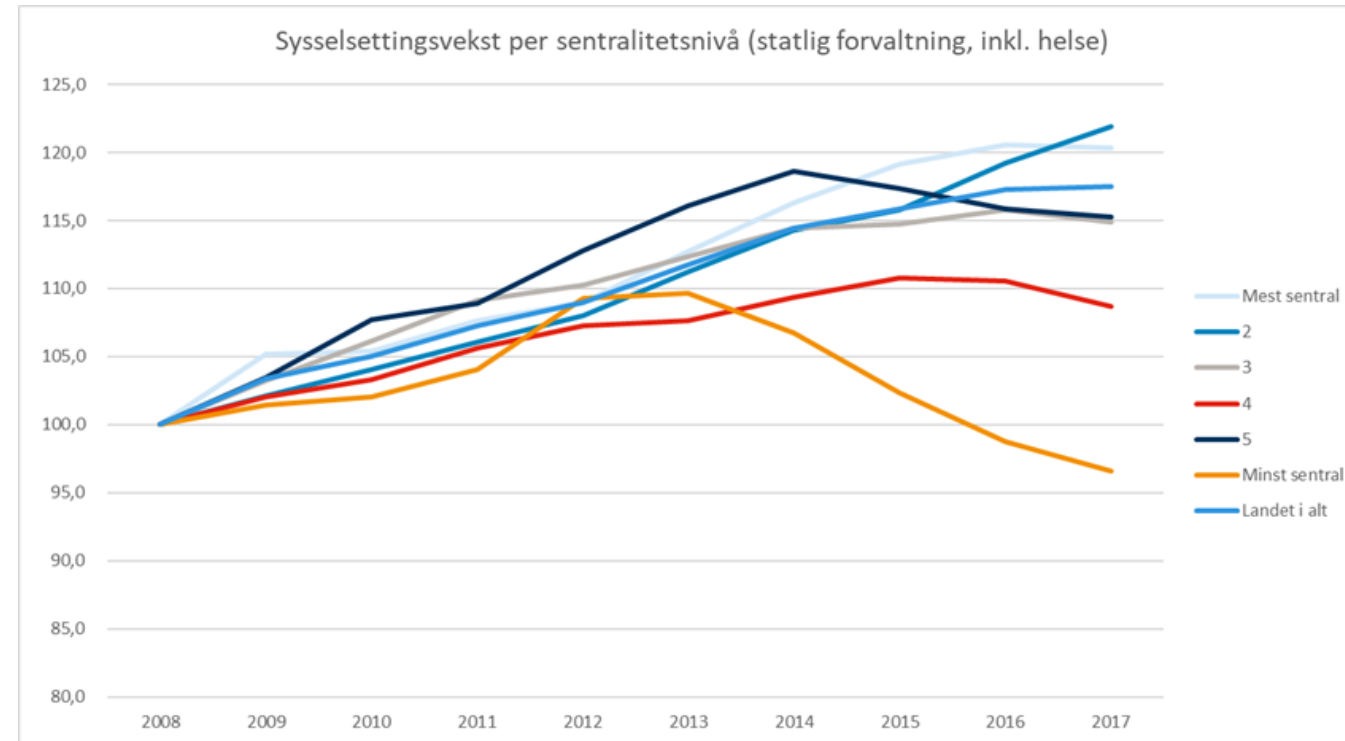
[Næringsliv](#)

RELATERT

[Distriktsnæringsutvalget](#)

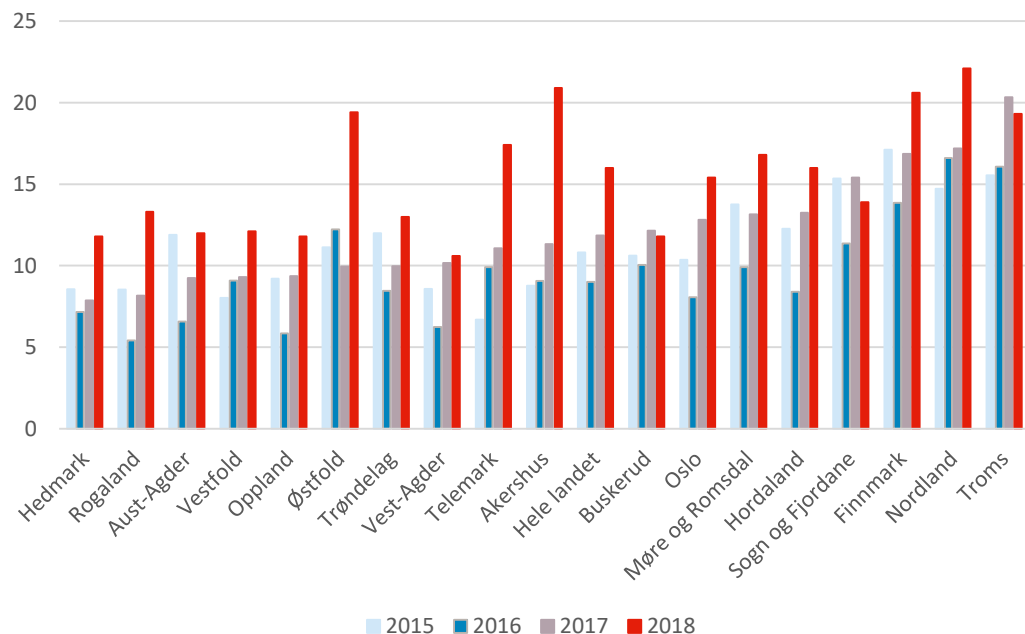
Tjenester og lokalisering av statlige arbeidsplasser

- Dobbelt så mange ut av Oslos arbeidsmarked enn forrige regjering
- Bedre regional balanse
- Nye grep i lokaliseringspolitikken
 - Redusere negative, samlede virkninger
 - Tydeligere krav til utredninger om statlige etater
 - Hensyn til avtaler mellom fylker
- Pilotordning med Statens Hus – samlokalisering av kompetansemiljøer (andre steder enn fylkeshovedstad)

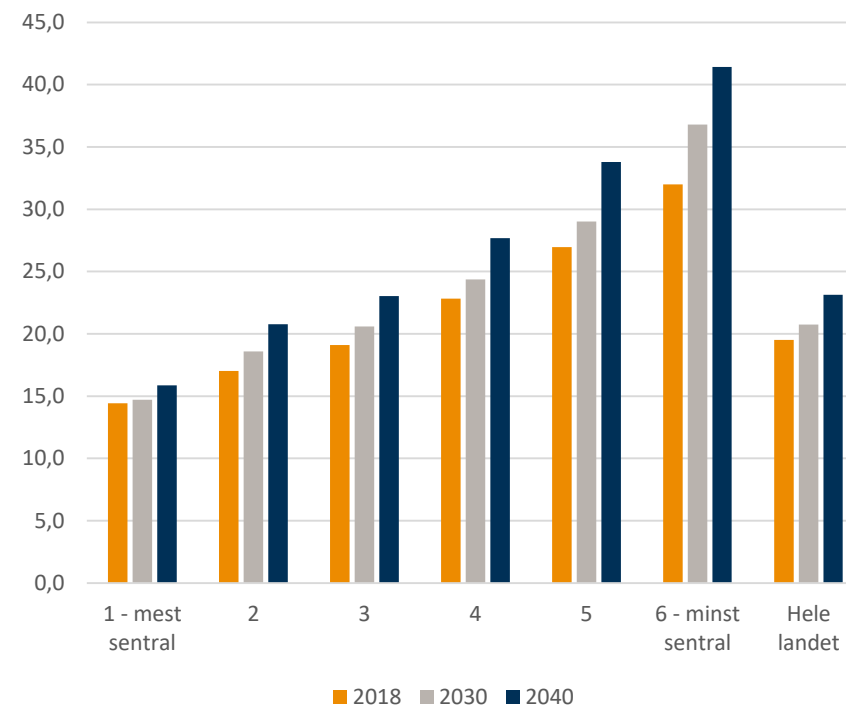
Økende mangel på arbeidskraft

Andel virksomheter som har mislyktes i å rekruttere arbeidskraft eller måttet ansette noen med annen eller lavere formell kompetanse enn man søkte etter, etter fylke. 2015-2018. Prosent

Kilde: Nav bedriftsundersøkelse

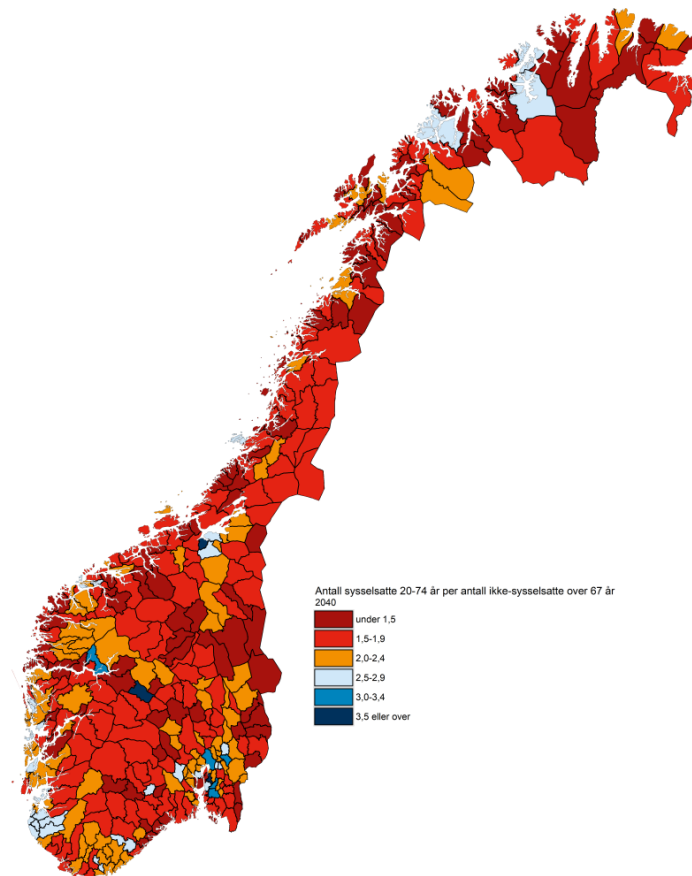
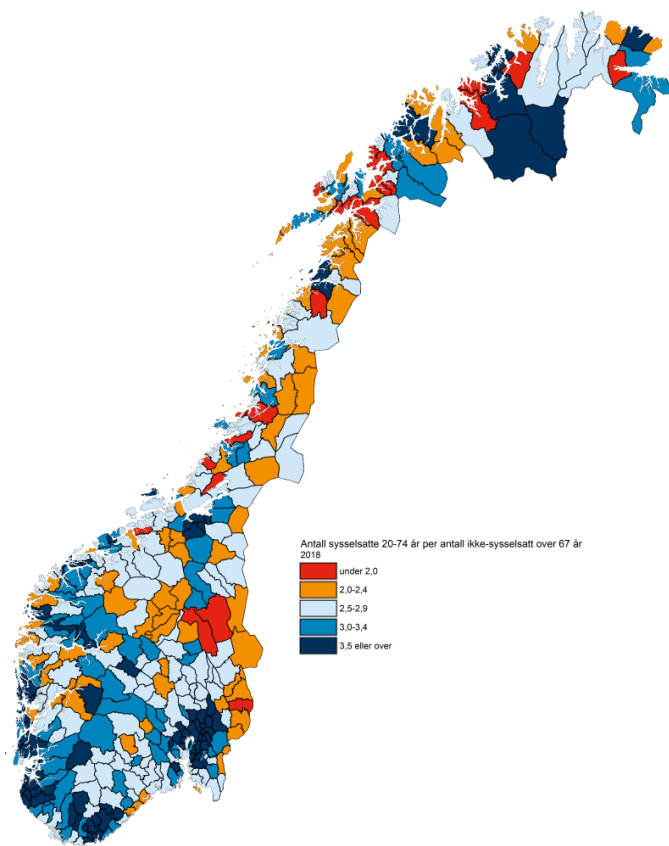
Antall sysselsatte som må jobbe i kommunesektoren med dagens løsninger - per 100 sysselsatte, etter sentralitet.

Kilde: Kostra og SSB. Beregninger KMD

Flere eldre - for få i arbeidsfør alder

Victor Norman skal lede demografiutvalg

Pressemelding | Dato: 11.10.2019

Nordmenn lever stadig lengre, samtidig som vi føder færre og færre barn. Det blir færre i yrkesaktiv alder bak hver pensjonist. Nå skal Victor Norman lede et utvalg som skal utrede hvilke konsekvenser befolkningsendringene får for distriktene.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

TEMA

[Kommuner og regioner](#)

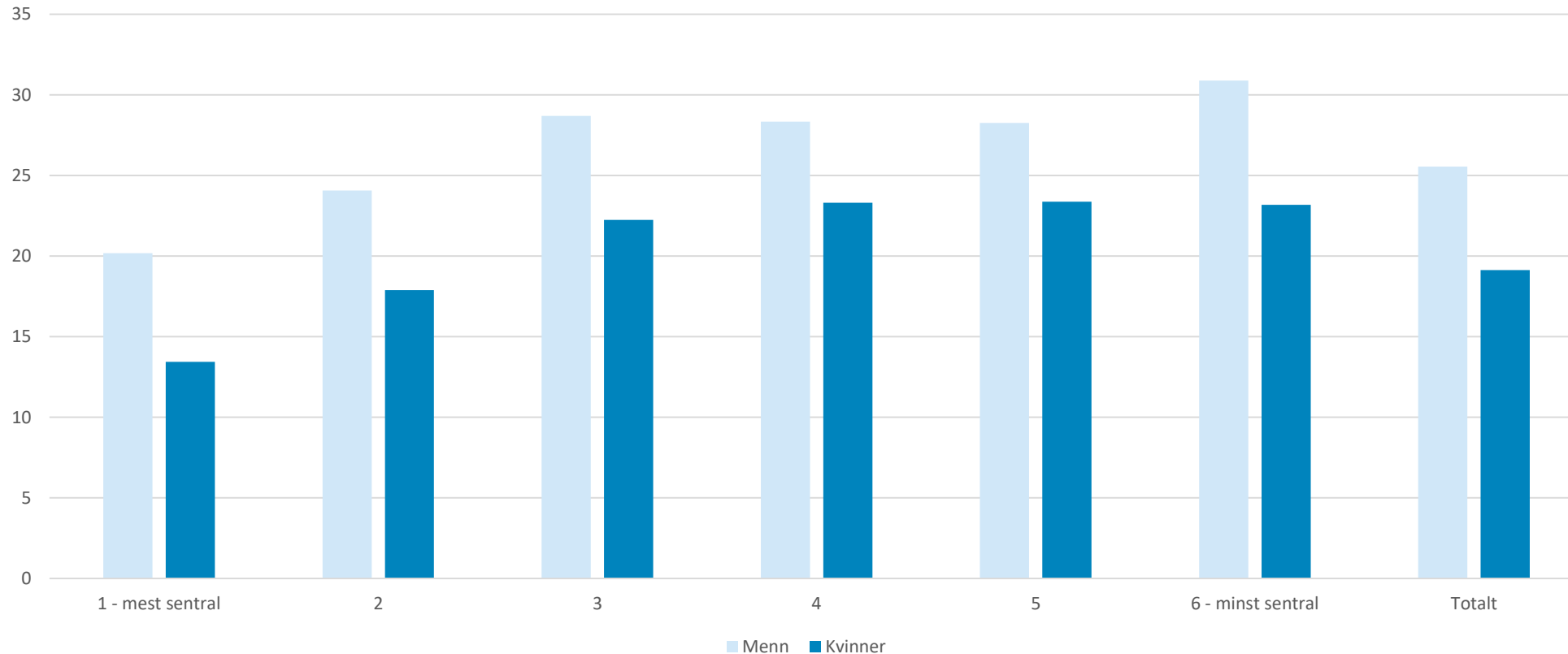
[Regional- og distriktspolitikk](#)

RELATERT

[Utvalg som skal utrede konsekvensene av demografiutfordringer i distriktene](#)

En relativt høy andel med kun grunnskole

Kompetansepolitikken er avgjørende

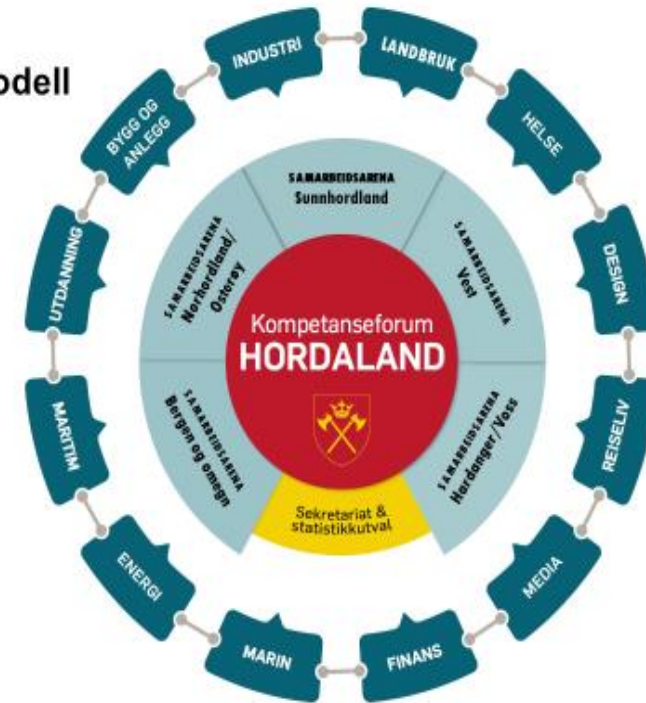
- UH strukturreform
- Ambisiøs kompetansereform – kommer distriktene til gode, eks.
 - Satsing på UH-utvikling av fleksible tilbud
 - 100 nye studieplasser utenfor campus
 - Fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse
 - Endringer i regelverk om studielån
- Inkluderende arbeidsliv og integreringsløft - viktig arbeidskraft i distriktene

Styrker regional kompetansepolitisk rolle og ansvar

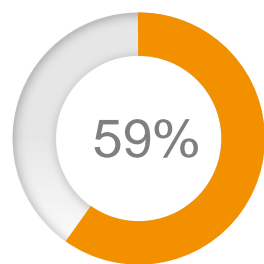
- Overføring av oppgaver (kariereveiledning, bedriftsintern opplæring, integrering mv)
- Forventninger om oppdaterte regionale planer, jf. Nasjonale forventninger
- FK pilotordning for å koble og koordinere tilbud- og etterspørsel i distriktene

Regional samarbeidsmodell

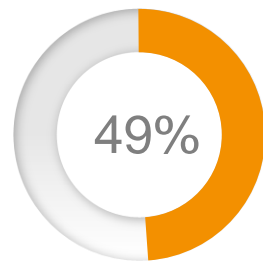

SMÅ FAGMILJØER

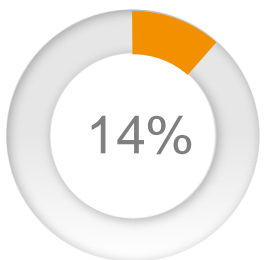
Eksempler: Andel av kommuner med under 5000 innbyggere som har **jordmor**, **ergoterapeut**, **psykolog** og **jurist**

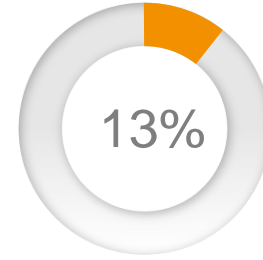
Jordmor

Ergoterapeut

Psykolog

Jurist

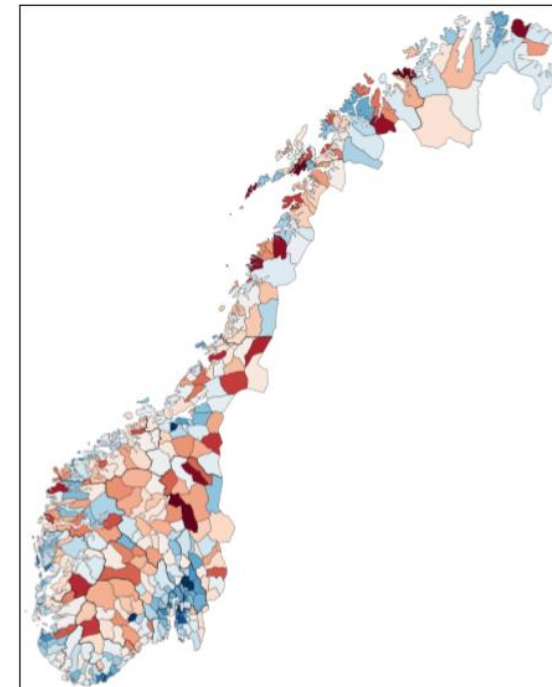
Krav til alle kommuner:

2018

Alle skal ha ha lege, sykepleier, fysioterapeut, **jordmor** og helsesøster

2020

Alle skal i tillegg ha **ergoterapeut** og **psykolog**

Utredning om små kommuner

BENT ASLAK BRANDTZÆG, TROND ERIK LUNDER, AILIN AASTVEDT, AUDUN THORSTENSEN, SONDRÉ GROVEN OG GEIR MØLLER

TF-rapport nr. 473

2019

Kommunene må innovere og dele

Fordi vi må

- Trangere offentlig økonomi
- Økte forventninger fra innbyggerne
- Vanskelige utfordringer på tvers

Fordi vi vil

- Ha en mer brukerrettet forvaltning
- Ha bedre kvalitet på det vi gjør
- Opprettholde tilliten

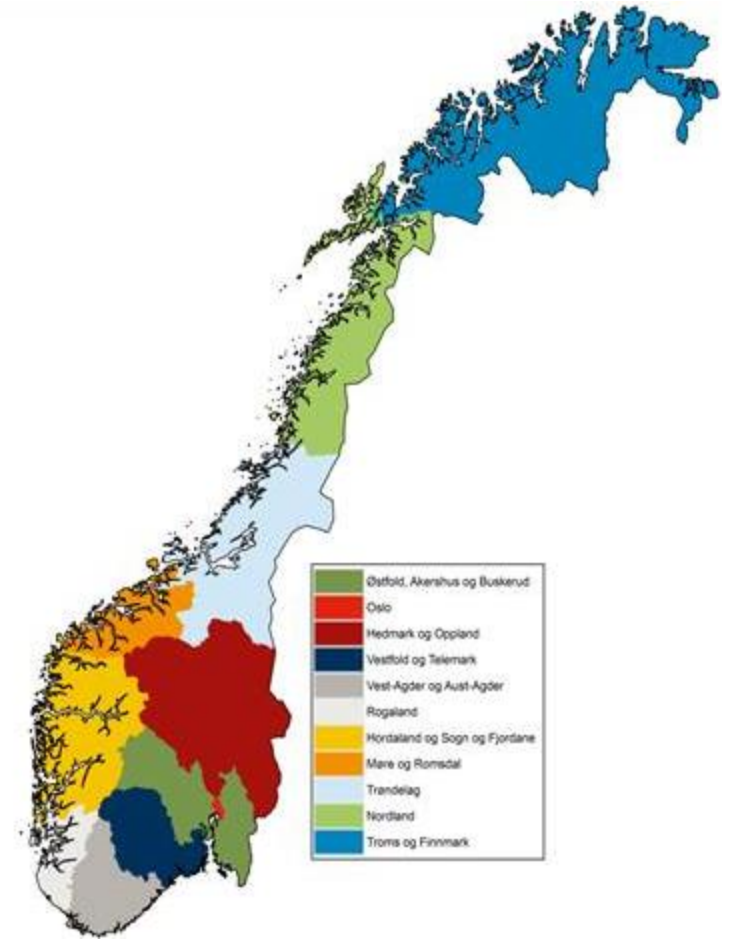
Fordi det er et godt tidspunkt

- Reformen gir muligheter for nytenkning
- Rask teknologisk utvikling gir nye muligheter
- Vi har foreløpig høy tillit og økonomisk handlingsrom

- Mange distriktskommuner deltar ikke i nasjonale innovasjonsordninger
- Kartlegger deltakelse og vurderer hvorfor
- Følges opp i innovasjonsmeldingen (i første omgang)

Nye fylkeskommuner – mer ansvar

- Overføring av viktige oppgaver – større ansvar for særlig næringsutvikling og kompetanse, videreføring av Interreg
- Forsterket regional planlegging – staten skal bidra og følge opp
- Styrket politisk dialog staten og fylkeskommunene – eks. fornying av RKK og havforum
- Legge til rette for læring på tvers: eks. smarte transportløsninger i distriktene

Ungdom som vet hvor skoen trykker

- De som skal leve med konsekvensene av dagens politikk
- Ny kommunelov lovfester barne- og ungdomsråd
- Distriktenes ungdomspanel
 - 10 ungdommer
 - KDU har fått ansvaret, forbereder nå rekrutteringskampanje
 - Lanseres med meldingen

Oppsummering

- Sektorpolitikken virker godt i distriktene, eks samferdsel, bredbånd, skatt, forskning og innovasjon
- To hovedutfordringer:
 - Flere eldre og press på velferdstjenester
 - Mangel på kompetanse i privat og offentlig sektor
- Pågående reformer avgjørende: kompetansereform, kommunereform

Hva er nytt?

- **Piloter for å teste ut ny politikk:**
 - Hvordan man kan koble arbeidsgivernes etterspørsel etter kompetanse med et tilpasset utdanningstilbud i distriktene
 - Samlokalisering av statlige arbeidsplasser i "Statens hus"
- **Regjeringen setter ned to offentlige utvalg:**
 - Victor Normann skal lede utvalget om utfordringer distriktene står overfor med en stadig aldrende befolkning
 - Svein Richard Brandtzæg skal lede et utvalg om næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn i distriktene
- **Læringsinitiativ:**
 - Kartlegger innovasjonskapasiteten i distriktskommuner
 - Teknologiens muligheter for transport av folk og tjenester
- **Ungdomspanel** for framtidens Distrikts-Norge

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

